

[Oluf Pedersen.]

Vi må derfor afvise talen om, at spørgsmålet er for vanskeligt for folkeafstemning. Jeg mener lige tværtimod, og jeg mener ikke, at man for at sætte sig ind i et udenrigspolitisk problem behøver at være forhenværende minister eller noget tilsvarende. Efter retsforbundets opfattelse er det folket selv, der skal have afgørelsen, en afgørelse, som vi må bøje os for, enten vi er tilhængere eller modstandere af det resultat, der fremkommer. Vi bør gøre os klart, at folketinget er en folkerepresentation valgt efter visse partipolitiske hovedlinier. Vi ved, at der i befolkningen er en meget større modstand mod Tysklands optagelse i NATO, end afstemning her i folketinget hidtil har vist.

Jeg skal ikke som det ærede medlem hr. Aksel Larsen begynde at spå om, hvordan flertallet vil stille sig ved en sådan folkeafstemning. Jeg tør ikke sige det, men vil dog anse det for sandsynligt, at „Sørø Amtstidende“ har ret i, at der ved en folkeafstemning vil blive flertal for Tysklands optagelse i NATO. Det, som vi ønsker, er, at spørgsmålet skal afgøres af befolkningen; og afgørelsen skal træffes af befolkningen uafhængigt af, om det resultat, den kommer til, passer os eller ikke.

Grundloven åbner visse muligheder for folkeafstemning, og det må vel antages, at hvis man havde haft den nye grundlov på det tidspunkt, da Atlantpagten og enhedskommandoen blev tiltrådt, uden at fem sjettedeles majoritet blev opnået, måtte disse forslags gennemførelse have været gjort afhængig af, om de havde fundet den fornødne tilslutning eller i hvert fald ikke havde mødt den fornødne modstand ved en folkeafstemning. Efter min opfattelse havde det været en meget stor fordel, om man dengang havde fulgt det forslag, der blev fremsat af det ærede medlem hr. Viggo Starcke om, at der skulle afholdes en folkeafstemning, inden man gik til Danmarks optagelse i Atlantpagten.

Spørgsmålet, der foreligger her, er antagelig lige så afgørende, og det burde derfor gå ud til en folkeafstemning, selvom man måske ikke er juridisk forpligtet til at lade dette ske. I alt fald er det givet, at der kan foretages folkeafstemning herom. I Schweiz ser man jo, at man kan stemme

om så meget. Jeg ved ikke, om det er, fordi man der gør den slags vedtagelser afhængige af en folkeafstemning, at Schweiz ikke er medlem af NATO, men jeg ved, at folkeafstemninger der har vist sig at fremme det nationale sammenhold.

Jeg kan altså på min gruppes vegne anbefale mit forslag til velvillig overvejelse. Jeg har ikke ønsket at tage stilling til ratificering udover opfordringen til at lægge afgørelsen ud til befolkningen.

Vedrørende det radikale venstres lovforslag vil jeg sige, at det antagelig kan omtvistes, om vi skal tage stilling til andet end optagelse i NATO, eller om vi skal tage stilling til hele protokollen. I alt fald vil jeg mene, at det må være nok, at der stemmes alene om problemet om optagelse i NATO, således at hvis der blev foretaget en ændring af det radikale venstres forslag til kun at gælde optagelse i NATO, måtte det være tilstrækkeligt.

Jeg synes ikke rigtig om den 30 pct.s regel, som er indsat i § 3 i dette forslag. Vel er det således efter de gældende grundlovsregler, at hvis ikke 30 pct. af samtlige stemmeberettigede har stemt imod, bortfalder forslaget ikke, men i bemærkningerne til lovforslaget henvises der til de retningslinier, der gjaldt for folkeafstemningen angående afståelsen af de vestindiske øer i 1916, og ved denne afstemning gik det således, at der ikke deltog mere end 41 pct. af de stemmeberettigede, hvoraf 26 pct. svarede ja og 15 pct. nej; 283 670 stemmer for og 158 157 imod — og det til trods for en kraftig agitation. Man kan sikkert ikke regne med, at der ved en folkeafstemning nu deltager mere end disse 40—50 pct. Det bør imidlertid være sådan, at det er flertallet, der er afgørende med hensyn til det, der er vedtaget, og det er grunden til, at jeg vender mig imod 30 pct.s reglen. Når man har en sådan bestemmelse, kan den komme til at virke som en sovepude, idet de stemmeberettigede mener, at der ikke vil blive afgivet de 30 pct. stemmer imod, hvorved man risikerer, at der bliver en mindre deltagelse, men af denne mindre deltagelse dog et flertal imod, og så ville man stå der og ikke vide, hvor man havde befolkningen. Altså, skal man have en afstemning, må man sørge for, at dens resultat